

Profielen van het jonge kind met een ontwikkelingsvoorsprong

Ontwikkelingsvoorsprong beschouwen wij als een grote voorsprong die duidt op begaafdheid. De persoonlijkheid, de bijzondere vermogens en de omgeving zullen in samenspel zorgen voor diverse manieren van uiten van deze ontwikkelingsvoorsprong. Daarnaast zijn emotionele, sociale, cognitieve en fysieke ontwikkeling van groot belang in de uitingen. Al deze onderdelen beïnvloeden elkaar steeds waardoor bij de diverse uitingen ook divers gedrag hoort.

Op grond van jarenlange ervaring in de vorm van observaties, interviews en literatuuronderzoek hebben Betts & Neihart (1988; 2010) zes profielen opgesteld. Deze profielen verschaffen informatie over gedrag, gevoelens en behoeften van verschillende typen begaafde en getalenteerde leerlingen. Ze dienen als basis voor een theoretisch concept van waaruit inzicht verschaft kan worden. Dit leidt tot een beter begrip en is van belang voor het stimuleren van persoonlijke groei op cognitief, sociaal en emotioneel gebied.

Om dit begrip ook voor jonge kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong te bewerkstelligen zijn de types door de Expertgroep Ontwikkelingsvoorsprong bewerkt om ook het jonge kind in kaart te kunnen brengen.

De profielen bieden je een kader en daarmee zicht op een kind. Het gaat daarbij om de hoedanigheid en situatie waarin een kind zich op dat moment bevindt. Maar elk kader blijft een vereenvoudiging van de werkelijkheid.

Juist de verschillen die per kind en per situatie optreden maken een kind authentiek. Een profiel kan op een bepaald moment van toepassing zijn en op een later moment in de tijd niet meer passen omdat een kind veranderd is. Wel geven de profielen een houvast bij het signaleren en begeleiden en zullen veel kinderen gelijkenis vertonen met één of twee profielen.

Bronnen:

- George T. Betts and Maureen Neihart (1988). Profiles of the gifted and talented. *Gifted Child Quarterly*, 32(2), 248-253.
- George T. Betts and Maureen Neihart (2010). Revised profiles of the gifted and talented.
- SLO, www.talentstimuleren.nl (2015). Profielen van begaafde leerlingen.

Zelfsturend autonoom

Het zelfsturende autonome kind weet wat hij/zij kan en laat dit ook zien. Het heeft al wat zelfinzicht en goede sociale vaardigheden. Daarnaast speelt dit kind zelfstandig, is ondernemend, komt op voor eigen opvattingen en is bereid tot het nemen van risico's. Dit kind wil en durft initiatief te nemen en uitdagingen aan te gaan!

Hoewel dit kind het goed doet, blijft het belangrijk ook dit autonome kind te ondersteunen. De focus ligt hierbij vooral op het zo veel mogelijk en breed aanbieden van mogelijkheden tot onbegrensd leren.

Kenmerken van het zelfsturende autonome kind

Het is in balans met zichzelf en met zijn omgeving: vanuit zichzelf is hij op groei gericht en uit op ontwikkeling. Hij ervaart in dit ontwikkelingsproces geen persoonlijke belemmeringen, durft te leren en is trots op hetgeen hij bereikt.

Dit gunstige beeld betekent niet dat dit kind geen behoeften heeft aan stimulans, faciliteren en effectieve feedback. Integendeel, om voortdurend eigen grenzen op te zoeken, te verkennen en te verleggen, zal de omgeving daarvoor ruimte en stimulans moeten blijven geven.

Gevoelens, houding en gedrag

- Zelfverzekerd
- Accepteert zichzelf
- Heeft een growth mindset over vermogen / intelligentie
- Optimistisch
- Intrinsiek gemotiveerd
- Ambitieuw, enthousiast & laat zich uitdagen
- Vindt het niet erg fouten te maken en leert hiervan
- Laat tolerantie en respect naar anderen zien
- Goede sociale vaardigheden
- Werkt onafhankelijk zonder bevestiging
- Zoekt uitdaging
- Sterk zelfsturend
- Goede zelfregulering
- Speelt enthousiast voor passies en is bevlogen
- Komt op voor eigen overtuigingen
- Veerkrachtig
- Ontwikkelaar van kennis
- Beschikt over zelfinzicht en zelfacceptatie

Behoeft(e) (aan)

- Heeft méér ondersteuning nodig, niet minder
- Stimulans om nieuwe richtingen te kiezen en onafhankelijkheid te vergroten
- Feedback over sterke kanten en mogelijkheden
- Gefaciliteerd worden om te kunnen blijven groeien
- Aanmoediging om risico te nemen, om niet voor zeker te gaan
- Relaties die ontwikkeling en voortgang mogelijk maken
- Meer bedreven raken in het managen van zichzelf
- Behoeft(e) aan supportteam

Tips bij het (h)erkennen van de zelfsturende autonome kind

Het zelfsturende autonome kind laat zich best gemakkelijk herkennen omdat hij zich durft te zien, uitdagingen aangaat, betrokken spel laat zien, nieuwsgierig is en dit realiseert in goed contact met zijn omgeving. Een observatie van en een gesprek met het kind zelf, met de ouders levert vaak voldoende signalen op om tot herkenning en erkenning te komen.

Het beeld van dit kind is in de regel consistent, juist omdat hij in verschillende omgevingen durft te laten zien wie hij is en wat hij kan. In een omgeving waar creatief denken gestimuleerd wordt en een rijk aanbod aanwezig is, wordt dit kind goed zichtbaar.

Suggesties voor adequate ondersteuning thuis en op school

Ook al wekt het autonome kind de indruk veel allemaal zelf te kunnen, toch zal de omgeving (ouders, begeleiders en leerkrachten) ook in dit kind moeten blijven investeren. Dit betekent vooral ruimte geven, stimuleren, de blik verruimen, de relatie verdiepen, feedback geven, en niet tegenhouden. Kortom faciliteren in mogelijkheden die leiden tot onbegrensd spelen en leren.

Ondersteuning thuis en in de groep

- Zorg ervoor dat je nabij bent voor het kind, ook op school, opvang & in de sociale omgeving
- Zorg voor mogelijkheden die gerelateerd zijn aan interessegebieden en passie
- Sta vrienden van allerlei leeftijden toe
- Help hen een support team op te bouwen
- Betrek hen bij je eigen passies als ouder
- Betrek hen bij familie-overleg & besluiten
- Luister
- Sta hen niet in de weg en geef veel ruimte
- Creëer ruimte voor het ontwikkelen van een lange termijn, geïntegreerd ontwikkelplan
- Neem belemmeringen in tijd en ruimte weg
- Bied diverse, onderling samenhangende, verdiepingsmogelijkheden
- Bied mentoraat en bemiddeling
- Bied een grote verscheidenheid aan opties om te versnellen
- Wijk af van gebruikelijk beleid en regels
- Geef hen ruimte, rem niet af

Aangepast succesvol

Het aangepaste, succesvolle kind speelt lekker mee, maar presteert niet naar eigen vermogen. Er is daarom sprake van relatief onderpresteren. Dit kind is perfectionistisch ingesteld en wil graag "succesvol" blijven.

Hierdoor worden risico's vermeden en kan dit kind zich afhankelijk opstellen van volwassenen, bijvoorbeeld door (onnodig) bevestiging te zoeken van de begeleider om zeker te weten dat iets "goed" is en om te voorkomen dat er fouten gemaakt worden. Hij is gevoelig voor en gericht op het voldoen aan verwachtingen van anderen.

Als dit kind niet gestimuleerd wordt om uitdagingen aan te gaan boven het beheersingsniveau (de zone van naaste ontwikkeling), bestaat het risico op het ontwikkelen van faalangst en onderduikend gedrag.

Kenmerken van het aangepaste succesvolle kind

Het aangepaste succesvolle kind is gevoelig voor verwachtingen van de omgeving en wil hier graag aan voldoen. Hij is vooral bezig om anderen tevreden te stellen en bevestiging van anderen te ontvangen.

Dit kind is perfectionistisch ingesteld en wil het graag goed doen. Het perfectionisme wordt gevoed door het behalen van goede prestaties (iets goed kunnen doen). Dit staat onbevangen groei en het (durven) 'leren van fouten' in de weg. Hun uitdaging ligt daarom in het durven aangaan van 'risicovol leren' dat gericht is op groei en onafhankelijkheid.

Gevoelens, houdingen en gedrag

- Inschikkelijk
- Afhankelijk
- Faalangstig
- Extrinsieke motivatie
- Kritisch over zichzelf
- Onzeker over de toekomst
- Krijgt graag bevestiging
- Heeft fixed mindset over intelligentie
- Presteert en bereikt doelen
- Zoekt goedkeuring en bevestiging van de begeleider
- Vermijdt risico's
- Perfectionistisch
- Doet niet meer dan gevraagd
- Accepteert & conformeert zich
- Kiest veilige activiteiten
- Wordt een consument van kennis

Behoeft (aan)

- Uitgedaagd worden
- Zwakke kanten leren zien
- Risico leren nemen
- Assertiviteitsvaardigheden leren
- Creativiteit ontwikkelen
- Growth mindset ontwikkelen
- Zelfkennis verbeteren
- Onafhankelijke strategieën aanleren

Tips bij het (h)erkennen van het aangepaste succesvolle kind

Bij het aangepaste, succesvolle kind wordt het relatieve onderpresteren niet altijd gezien als ontwikkelpunt, juist omdat dit kind zich verregaand aanpast en weinig anders vraagt dan bevestiging. Begeleiders willen wel 'een hele groep vol met dit soort kinderen'.

Suggesties voor adequate ondersteuning thuis en op school

Omdat bij het aangepaste, succesvolle kind het onderpresteren niet als een ontwikkelpunt wordt ervaren door de omgeving, en het kind geneigd is niet meer te doen dan gevraagd, wordt hij vaak over het hoofd gezien. Begeleiding is juist nodig om het kind uit de comfortzone te halen en om van uitdagingen in het leren te gaan leren houden.

Ondersteuning thuis en in de groep

- Durf los te laten
- Bied onafhankelijkheid
- Geef ruimte om eigen keuzes te maken
- Laat nieuwe, risicovolle ervaringen opdoen
- Sta negatieve gevoelens (stress, verdriet) bij het kind toe
- Bekrachtig het vermogen van het kind om met uitdagingen om te gaan
- Versnel en verrijkt curriculum
- Tijd voor een persoonlijk aanbod
- Activiteiten die het kind uitdagen om de uit comfortzone te komen
- Ontwikkeling van vaardigheden en strategieën voor onafhankelijk leren
- Bied verdiepingsmogelijkheden
- Mentoraat, verbinding en relatie met een persoon dichtbij (veilig)
- Coaching in growth mindset
- Geef tijd en gelegenheid voor het spelen met peers

Onderduikend

Het onderduikende kind doet alles om niet op te vallen en ondermijnt hiermee het belang van de ontwikkeling van zijn of haar begaafdheid. Het kind vermijdt uitdagingen, is erg onzeker en faalangstig. In de perceptie van dit kind is laten zien wat je kunt kwetsbaar makend. Het onderduikende kind heeft moeite om in een groep echt zijn plek te vinden. Hij weet niet goed wat hij zelf eigenlijk zou willen en weet dan ook niet wat het zou willen leren.

Dit kind past zich te veel aan en kan mede hierdoor psychosomatische klachten ontwikkelen (hoofdpijn, buikpijn). Er bestaat een risico dat hij zich verder terugtrekt, depressief wordt en uiteindelijk uitvalt in de groep door gebrek aan een reëel perspectief op de eigen mogelijkheden.

Kenmerken van het onderduikende kind

Een onderduikend kind neemt graag 'de kleur van het behang aan', maar komt juist daardoor steeds verder van zichzelf af te staan. Hij wil niet opvallen, wil geen uitzonderingspositie, wil geen ander werk doen dan andere kinderen. Hij wil juist bij de groep horen. Dit kunnen wisselende groepen zijn. Die sociale acceptatie staat zo voorop dat het ten koste gaat van de eigen ontwikkeling zowel als persoon als qua mogelijkheden.

De behoefte aan stimulering van de eigen ontwikkeling staat centraal en begint bij het zien en accepteren van de kwaliteiten van het kind. Dit kind heeft aanmoediging en activering nodig die gericht is op autonomie en anders mogen zijn.

Gevoelens, houding en gedrag

- Zoekt sociale acceptatie, wil 'ergens' bij horen
- Voelt zich onzeker
- Voelt zich onder druk staan
- Bekritiseert zichzelf en anderen
- Voelt zich schuldig en/of onveilig
- Onzeker of hij recht op zijn emoties heeft
- Vermindert gevoel van zichzelf (eigen identiteit)
- Heeft ambivalente, tegenstrijdige gevoelens over prestaties
- Kan gedrag gericht op prestatie zien als verraad aan eigen sociale groep
- Onderwaardeert de eigen begaafdheid, dingt er op af op of ontkent deze
- Valt uit bij deelname aan verrijkend aanbod
- Wijst uitdagingen af
- Verandert regelmatig van peergroep
- Heeft wisselende vriendschappen, blijft hierin zoekend
- Heeft (vrijwel) geen band met de begeleider of de groep
- Is onzeker over welke richting hij zelf op wil
- Wil geen andere activiteiten doen dan andere kinderen

Behoeft(e) (aan)

- Ruimte om keuzes te maken
- Leren gevoelens, gedachten expliciet te maken (geef woorden)
- Leren af te stemmen (wat is nu nodig, wat wil de groep, wat wil ik)
- Leren van regels te veranderen
- Netwerk van begaafde peers
- Ondersteuning en aanmoediging bij ontwikkeling van talenten
- Rolmodellen uit verschillende culturen
- Zelfbegrip & zelfacceptatie ontwikkelen
- Gehoord worden door anderen

Tips bij het (h)erkennen van het onderduikend kind

Omdat een onderduikende kind in ieder geval in de groep niet laat zien wat hij kan, zal er geen herkenning zijn langs de weg van opvallende zichtbare prestaties. Dat betekent ook dat de meeste volwassenen dit kind niet als talentvol beschouwen. Goede observaties in 'terloopse' situaties kunnen wel signalen geven van talent en capaciteiten. Ook ouders kunnen vaak de bijzondere kenmerken benoemen, omdat deze kinderen thuis nog wel laten zien wat zij denken, willen en kunnen. Ook 'in het verleden behaalde' prestaties kunnen signalen afgeven.

Suggesties voor adequate ondersteuning thuis en in de groep

De ondersteuning thuis en in de groep zal zich richten op het zeer fundamentele aspect dat een ieder mag zijn wie hij is en wil zijn. Dat geldt voor het kind zelf evengoed als voor alle anderen in zijn omgeving.

Omdat dit kind zelf geen nieuwe, op groei gerichte activiteiten en ervaringen zal opzoeken, moet de omgeving hem hierin voorgaan. Hij zal moeten ervaren dat groei goed voelt en dat je kunt laten zien wat je kan en wie je bent, zonder daarop te worden aangekeken, maar juist gewaardeerd.

Het is belangrijk om in dit proces de eigenheid van het kind niet uit het oog te verliezen, hem eigen keuzes te laten maken en het niet 'over te nemen'.

Ondersteuning thuis en in de groep

- Normaliseer hun gevoel van 'dissonantie': help ze te leren te handelen vanuit eigen behoeften en te vertrouwen op eigen gevoelens en gedachten
- Help hun tolerantievermogen vergroten
- Zoek (samen) begaafde rolmodellen
- Wees zelf een rolmodel voor een leven lang leren
- Geef ruimte om eigen keuzes te maken
- Neem de spanning weg bij het aangaan van nieuwe ervaringen: creëer ruimte voor het opdoen van verschillende ervaringen en reflecteer hierop met hen door dit bespreekbaar te laten zijn
- Vergelijk niet met broers en zussen, of anderen
- Bespreek regelmatig met elkaar dat iedereen anders is
- Creëer speel/leeromgevingen waar het kind zich thuisvoelt

- Bied rolmodellen
- Geef directe instructie in sociale vaardigheden
- Bespreek wat succes van je vraag: bijvoorbeeld durven leren, motivatie, inspanning, doorzetten

Uitdagend creatief

Het uitdagende creatieve kind is creatief en komt met bijzondere oplossingen of invalshoeken. Hij neemt scherp waar en ziet details en uitzonderingen (ook op regels). Hij staat kritisch tegenover beweringen en neemt niet zomaar iets aan (ook niet van de begeleider). Dit kind komt op voor eigen opvattingen, is eerlijk en (soms te) direct. In zijn werkwijze en gedrag is hij inconsistent, waardoor hij wisselende resultaten haalt. Hij is competitief ingesteld en kan grote stemmingswisselingen laten zien. Dit kind heeft behoefte aan erkenning van zijn sterke kanten, wil graag gezien worden, met name voor zijn creativiteit.

Wanneer dit kind onvoldoende uitgedaagd wordt, zal hij geneigd zijn de begeleider bezig te houden, bijvoorbeeld door clownesk gedrag of opstandig gedrag.

Kenmerken van het uitdagende creatieve kind

Dit kind laat nadrukkelijk van zich horen op een manier die weliswaar creatief is, maar zelden direct bijdraagt aan de leersituatie en die vaak als uitdagend wordt ervaren. Wanneer dit clowneske of opstandige gedrag serieus genomen wordt, kan het kind leren zijn creativiteit positief in te zetten, en ervaren hoe het is gewaardeerd te worden voor zijn creativiteit.

Gevoelens, houding en gedrag

- Zeer creatief in denken
- Verveeld en gefrustreerd
- Wisselende zelfwaardering
- Ongeduldig en defensief
- Verhoogde gevoeligheid
- Onzeker over sociale rollen
- Kwetsbaar
- Sterke motivatie om innerlijke overtuigingen te volgen
- Wil onrecht recht zetten
- Staat open voor het doordenken van gecompliceerde vraagstukken
- Heeft veel energie
- Laat impulsief gedrag zien
- Daagt de begeleider uit
- Stelt regels ter discussie
- Is eerlijk en direct
- Is emotioneel labiel
- Kan een slechte zelfcontrole hebben
- Drukt zich op creatieve manier uit
- Houdt vol in interessegebieden en passies
- Komt op voor eigen overtuigingen
- Kan in conflict raken met 'peers'

Behoeft (aan)

- In verbinding gebracht worden met anderen
- Tact, flexibiliteit, zelfbewustzijn en zelfcontrole leren (afstemmen)
- Ondersteuning op gebied van creativiteit
- Duidelijke afspraken d.m.v. overleg en evt. vastleggen
- Minder druk tot aanpassen
- Vaardigheden leren om anderen te zien en om te gaan met
- Strategieën leren om met mogelijke psychologische kwetsbaarheid om te gaan (wat kun je doen als..)

Tips bij het (h)erkennen van het uitdagende creatieve kind

Het uitdagende creatieve kind wordt zeer verschillend ervaren. Dit heeft mede te maken met de dynamiek en de grondhouding van degene die met hem te dealen heeft. Zo zal de ene begeleider met hem kunnen 'lezen en schrijven', terwijl de andere begeleider het gevoel heeft dat dit kind het voortdurend op hem heeft gemunt. Wanneer hij vervolgens 'onder 4 ogen' het gesprek aangaat met het kind, dan blijkt het kind het mooi onder woorden te brengen en zich alleszins invoelend te tonen. Hij kan zich zelfs zeer berouwvol tonen, totdat hij, terug in de groep, weer hetzelfde uitdagende gedrag toont en de lachers op zijn hand weet te krijgen. Hij ontlokt graag discussies. Ook thuis kan het gebeuren dat de ene ouder de juiste snaar weet te raken en hem kan stimuleren in zijn sterke kanten, terwijl het met de andere ouder voortdurend botst en deze zich steeds uitgedaagd voelt.

De (h)erkenning van dit kind schuilt in het zien van zijn sterke kanten, zijn creativiteit, om daar vervolgens een beroep op te doen. Die sterke kanten zijn niet altijd zichtbaar, omdat zijn werkwijze inconsistent is en vaak op effect gericht. Een creativiteitstest kan de talenten zichtbaar maken.

Ouders en volwassenen buiten het gezin zien de kwaliteiten vaak wel.

Suggesties voor adequate ondersteuning thuis en in de groep

De begeleiding van het uitdagende kind richt zich op het ontwikkelen van zijn sterke, creatieve kanten. Verveling moet ingeruild worden voor uitdagende speel/leeractiviteiten waarbij het kind zelf keuzes kan maken. Daarnaast zal het kind moeten leren hoe meer rekening te houden met de ander; tegelijkertijd zal aan het kind ruimte gegeven moeten worden en zal er af en toe een oogje dicht geknepen moeten worden in geval van irritant gedrag.

Hij is zeer gebaat bij het positief ondersteunen van eigen doelen en keuzes.

Ondersteuning thuis en in de groep

- Respecteer hun eigen doelen
- Toleer hogere niveaus van afwijkend gedrag
- Sta hen toe interesses/passies na te streven
- Doe gewenst gedrag voor
- Organiseer familieactiviteiten
- Deel je vertrouwen in hun mogelijkheden met hen

- Bekrachtig hun sterke kanten
- Creëer tolerantie
- Beloon nieuw denken en nieuwe invalshoeken
- Plaats hem bij passende begeleiders
- Directe en heldere communicatie
- Sta gevoelens toe
- Sta non-conformisme toe
- Maak verbinding met dit kind
- Coach in doelgericht kiezen en handelen

Dubbel bijzonder

Het “dubbel bijzondere” kind laat naast kenmerken van begaafdheid ook kenmerken van leer- en/of gedragsproblemen zien.

Wanneer de gesignaleerde problemen op de voorgrond staan, worden begaafdheidskenmerken vaak onvoldoende (h)erkend. Andersom kan het ook zijn dat een eventueel leerprobleem niet onderkend wordt door sterke compensatiemogelijkheden als gevolg van de (hoog)begaafdheid.

Dit kind laat inconsistent spel zien, presteert gemiddeld of minder, verstoort en is chaotisch.

Hoewel een leer- of gedragsstoornis oorzaak kan zijn van gesignaleerde problemen, kan ook een gebrek aan (h)erkenning van de mogelijkheden van dit (hoog)begaafde kind de oorzaak zijn van afwijkend gedrag of tegenvallende prestaties. Er bestaat dan een risico dat dit kind onjuist gelabeld wordt en hiermee inadequaat ondersteund wordt in de ontwikkeling van zijn talenten.

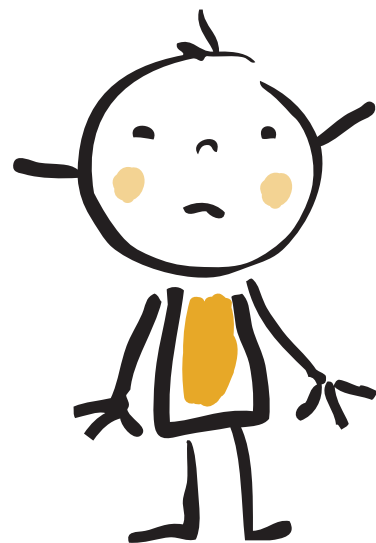
Kenmerken van het dubbel bijzondere kind

Deze kinderen ervaren al jong een disharmonie in zichzelf waarbij bij het ene kind de belemmerende factoren de boventoon voeren, bij een ander de kwaliteiten. Hoe dan ook voelt het kind zich door die dubbele bijzonderheid vaak gefrustreerd, ‘dom’ en niet begrepen, hetgeen zich kan uiten in problematisch gedrag.

Wanneer de kwaliteiten wel gezien worden en bekrachtigd worden, dan blijft compensatie voor belemmerende factoren nodig. Het kind zal moeten gaan (blijven) geloven in zijn mogelijkheden. In de praktijk betekent dat vaak heel hard werken.

Gevoelens, houding en gedrag

- Aangeleerde hulpeloosheid
- Intense frustratie en woede
- Stemningswisselingen
- Gevoelig voor ontmoediging
- Moet werken om mee te kunnen
- Gebrekkig/zwak academisch zelfbeeld
- Ziet zichzelf niet als succesvol
- Weet niet waar hij bij hoort
- Maakt gemakkelijk contact
- Laat inconsistent werk zien
- Lijkt een gemiddelde ontwikkeling of beneden gemiddeld
- Lijkt op jongere kinderen in sommige aspecten van sociaal en emotioneel functioneren
- Kan storend zijn
- Kan niet-taakgericht zijn
- Goed probleemoplossend vermogen
- Gedragsproblemen

- Denkt in concepten/ideeën
- Houdt van nieuwigheden
- Houdt van complexiteit
- Is ongeorganiseerd
- Heeft een (relatief) trage informatieverwerking
- Kan moeite hebben met omgang met begaafde peers

Behoeft (aan)

- Accent op sterke kanten
- Strategieën leren om met bepaalde situaties/belemmeringen om te gaan
- Ontwikkelen van vaardigheden
- Voortdurende monitoring op bijkomende stoornissen, of (kenmerken van) leer- en/of gedragsproblemen
- Leren volharden en doorzetten
- Omgeving waarin sterke kanten ontwikkeld kunnen worden
- Leren voor zichzelf op te komen

Tips voor het (h)erkennen van het dubbel bijzondere kind

Dit kind wordt vaak onderschat en niet herkend. In het meest gunstige geval valt hij op door patronen van enerzijds steeds minder presteren en anderzijds juist talenten laten zien. Wanneer er een vermoeden bestaat dat het een dubbel bijzondere kind is, dan is vaak alsnog een breed onderzoek nodig waarbij vooral gekeken wordt naar de manier waarop zijn kwaliteiten de ontwikkeling kunnen versterken.

(H)erkenning vindt meestal plaats door begeleiders en andere volwassenen die ervaring hebben met onderpresteren, aanpassingsgedrag en/ of leer- gedragsproblemen in combinatie met hoge intelligentie.

Suggesties voor adequate ondersteuning thuis en in de groep

Eenmaal (h)erkend, zal de begeleiding altijd tweezijdig geïntereerd moeten zijn: sterke kanten bevorderen en stimuleren, compenseren waar nodig. Dit kind heeft begeleiding nodig om zijn hulpeloosheid af te leren en weer voor leren en ontwikkeling te durven gaan. (Samen) realistische doelen stellen en ondersteuning voor zelfregulatie en sterker worden is heel belangrijk. Plaatsing in een programma voor begaafde kinderen kan heel erg helpen om een positief zelfbeeld op te bouwen.

Ondersteuning thuis en in de groep

- Focus op de sterke kanten
- Help tegelijkertijd zwakke kanten/onvermogen te compenseren
- Ontwikkel de wil om te slagen
- (H)erken & bekrachtig begaafdheid en capaciteiten
- Daag uit daar waar hij sterk in is
- Zorg voor mogelijkheden om risico te nemen en buiten de gebaande paden te gaan
- Ga uit van hoge verwachtingen
- Kom op voor dit kind

- Zorg voor gezinsbetrokkenheid
- Voed op en begeleidt wat betreft zelfcontrole
- Leer hoe je realistische doelen stelt en bereikt
- Geef prioriteit aan uitdagingen daar waar de sterke kanten liggen
- Versnelling op de sterke gebieden
- Tref voorzieningen ter compensatie voor de evt. leerproblemen
- Onderzoek de vraag 'wat is nodig voor dit kind om hier succesvol te kunnen zijn?'
- Laat tijd doorbrengen met begaafde peers
- Leer voor zichzelf op te komen
- Leer (smart)doelen te stellen

